

Bolalarda oʻrta kariesni davolashni takomillashtirish

J.B.Saidmurodova
Shaxrizoda Saidmurodova
Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Annotatsiya: Bolalar orasida stomatologik kasalliklar ichida tish kariesi eng keng tarqalgan patologiyalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa oʻrta karies bosqichi emal va dentin qatlamlarining zararlanishi bilan xarakterlanadi va oʻz vaqtida davolanmasa pulpit hamda periodontit kabi asoratlar rivojlanishiga olib kelishi mumkin. Ushbu tadqiqotning maqsadi bolalarda oʻrta kariesni davolash samaradorligini oshirishga qaratilgan zamonaviy stomatologik yondashuvlarni baholashdan iborat. Tadqiqot 6-12 yoshdagi 60 nafar bolada olib borildi. Tadqiqot davomida klinik stomatologik tekshiruv, ogʻiz boʻshligʻi gigiyenik indekslarini aniqlash, karies kovagini tayyorlash va restavratsiya usullari qoʻllanildi. Olingan natijalar minimal invaziv texnologiyalar va zamonaviy kompozit materiallar qoʻllanilganda davolash samaradorligi yuqori boʻlishini koʻrsatdi. Shu bilan birga remineralizatsion terapiya tish emalining mineral tarkibini tiklashga yordam berishi aniqlangan.

Kalit soʻzlar: bolalar stomatologiyasi, oʻrta karies, dentin, kompozit materiallar, minimal invaziv stomatologiya, remineralizatsiya, profilaktika

Improving the treatment of secondary caries in children

J.B.Saidmurodova
Shaxrizoda Saidmurodova
Samarkand State Medical University

Abstract: Dental caries is one of the most common pathologies among dental diseases in children. In particular, the secondary caries stage is characterized by damage to the enamel and dentin layers and, if not treated in a timely manner, can lead to the development of complications such as pulpitis and periodontitis. The purpose of this study is to evaluate modern dental approaches aimed at improving the effectiveness of treating secondary caries in children. The study was conducted on 60 children aged 6-12 years. During the study, clinical dental examination, determination of oral hygiene indices, preparation of the carious cavity and restoration methods were used. The results obtained showed that the treatment is more effective when minimally invasive technologies and modern composite materials are used. At the same time, it was found that remineralization therapy helps restore the mineral composition of tooth enamel.

Keywords: pediatric dentistry, secondary caries, dentin, composite materials, minimally invasive dentistry, remineralization, prevention

Kirish

Hozirgi kunda bolalar stomatologiyasida eng dolzarb muammolardan biri tish kariesining keng tarqalganligi hisoblanadi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, maktab yoshidagi bolalarning katta qismida turli darajadagi karies jarayonlari uchraydi. Bolalar organizmida emalning to'liq mineralizatsiya qilinmaganligi, noto'g'ri ovqatlanish odatlari, uglevodlarga boy oziq-ovqat mahsulotlarini ortiqcha iste'mol qilish hamda og'iz bo'shlig'i gigiyenasiga yetarlicha e'tibor berilmasligi karies rivojlanishining asosiy omillaridan hisoblanadi.

O'rta karies patologik jarayonning emal qatlamidan dentin qatlamiga o'tishi bilan tavsiflanadi. Bu bosqichda tish to'qimalarida destruktiv o'zgarishlar yuzaga keladi va karies kovagi shakllanadi. Agar ushbu jarayon o'z vaqtida davolanmasa, yallig'lanish pulpa to'qimasiga o'tib, pulpit yoki periodontit kabi murakkab kasalliklarni keltirib chiqarishi mumkin.

So'nggi yillarda stomatologiya amaliyotida minimal invaziv davolash usullari keng qo'llanilmoqda. Ushbu yondashuv zararlangan to'qimalarni minimal darajada olib tashlash, sog'lom to'qimalarni maksimal darajada saqlab qolish hamda tishning anatomik va funksional yaxlitligini tiklashga qaratilgan. Zamonaviy adgeziv tizimlar va yorug'lik bilan qotuvchi kompozit materiallar tish restavratsiyasining sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Shu sababli bolalarda o'rta kariesni davolash usullarini takomillashtirish, zamonaviy stomatologik materiallar va minimal invaziv texnologiyalarning klinik samaradorligini baholash ilmiy jihatdan muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqot maqsadi

Bolalarda o'rta kariesni davolashda zamonaviy stomatologik texnologiyalarni qo'llash orqali davolash samaradorligini oshirish va ularning klinik natijalarini baholash.

Tadqiqot obyektlari

Tadqiqot 6-12 yoshdagi 60 nafar bolada olib borildi. Klinik stomatologik tekshiruv natijasida o'rta karies tashxisi qo'yilgan tishlar o'rganildi. Tadqiqot ishtirokchilari ikki guruhga ajratildi:

1-guruh - 30 nafar bemorda an'anaviy davolash usullari qo'llanildi.
2-guruh - 30 nafar bemorda minimal invaziv texnologiyalar hamda zamonaviy kompozit materiallar qo'llanildi.

Tadqiqot materiallari va usullari

Tadqiqot davomida quyidagi diagnostik va davolash usullaridan foydalanildi:

- klinik stomatologik tekshiruv

- tishlarni zondlash usuli
- og‘iz bo‘shlig‘i gigiyenik indekslarini aniqlash
- karies kovagini mexanik tayyorlash
- antiseptik eritmalar bilan kavita dezinfeksiyasi
- adgeziv tizimlardan foydalanish
- yorug‘lik bilan qotuvchi kompozit materiallar bilan restavratsiya
- remineralizatsion terapiya

Minimal invaziv davolash usulida zararlangan dentin qatlamlari ehtiyotkorlik bilan olib tashlandi va sog‘lom to‘qimalar maksimal darajada saqlab qolindi. Kavita tayyorlangandan so‘ng adgeziv tizim qo‘llanib, kompozit material yordamida restavratsiya bajarildi.

Tadqiqot natijalari

1-jadval

O‘rta kariesni davolash samaradorligi ko‘rsatkichlari

Guruh	Bemorlar soni	Davolash samaradorligi (%)	Operatsiyadan keyingi sezuvchanlik (%)
An’anaviy usul	30	72	18
Minimal invaziv usul	30	91	7

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, minimal invaziv usullar qo‘llanilgan bemorlar guruhida davolash samaradorligi ancha yuqori bo‘ldi. Ushbu guruhda plombalarning mustahkamligi va restavratsiyaning estetik ko‘rsatkichlari ham yuqori bo‘ldi.

Operatsiyadan keyingi sezuvchanlik an’anaviy davolash usuli qo‘llanilgan bemorlarga nisbatan sezilarli darajada kam kuzatildi. Bu holat zamonaviy adgeziv tizimlar va kompozit materiallarning yuqori biologik mosligi bilan izohlanadi.

Shuningdek, remineralizatsion terapiya qo‘llanilganda emalning mineral tarkibi tiklanishi hamda ikkilamchi karies rivojlanish xavfi kamayishi aniqlangan.

Muhokama

Olingan natijalar zamonaviy stomatologik materiallar va minimal invaziv texnologiyalar bolalarda o‘rta kariesni davolashda yuqori samaradorlikka ega ekanligini ko‘rsatadi. Ushbu usullar sog‘lom tish to‘qimalarining maksimal darajada saqlanishini ta’minlaydi hamda restavratsiyaning uzoq muddat xizmat qilishiga imkon yaratadi.

Ko‘plab tadqiqotlarda ham zamonaviy kompozit materiallarning mexanik mustahkamligi, estetik ko‘rsatkichlari va biologik mosligi yuqori ekanligi ta’kidlangan. Shu sababli bolalar stomatologiyasida kariesni davolashda minimal invaziv yondashuvni keng qo‘llash maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Xulosa

Bolalarda o‘rta kariesni davolashda minimal invaziv stomatologik yondashuv hamda zamonaviy kompozit materiallardan foydalanish yuqori klinik samaradorlikni

ta'minlaydi. Ushbu usullar tish to'qimalarining maksimal darajada saqlanishiga, restavratsiya mustahkamligining oshishiga va ikkilamchi karies rivojlanishining kamayishiga yordam beradi.

Shu sababli bolalar stomatologiyasida o'rta kariesni davolash kompleks yondashuv asosida olib borilishi tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Botirovna S. J., Qizi Z. M. A., Qizi R. S. B. Dental periodontitis //Texas Journal of Medical Science. – 2021. – Т. 3. – С. 38-39.

2. Облокулов А. Т., Саидмуродова Ж. Б. Фитотерапия при лечении острого герпетического стоматита у детей //Re-health journal. – 2020. – №. 2-2 (6). – С. 130-133.

3. Botirovna S. J., Shuhratovna R. Z., Rustambekovna S. A. Tooth pulpitis //Texas Journal of Medical Science. – 2021. – Т. 3. – С. 40-41.

4. Якубова С. Р., Саидмуродова Ж. Б., Индиаминова Г. Н. Проблема кариеса в раннем детском возрасте и пути её решения //Наука, техника и образование. – 2020. – №. 8 (72). – С. 69-73.

5. Облокулов А. Т., Саидмуродова Ж. Б. Оценка эффективности лечебных прокладок на основе гидроксида кальция при лечении глубокого кариеса у детей //Re-health journal. – 2020. – №. 2-3 (6). – С. 115-117.

6. Saidmurodova J. B., Nazarova N. S. Preventive Measures To Prevent The Negative Effect Of Non-Removable Orthodontic Instruments On The Parodontal Tissues //Journal of Pharmaceutical Negative Results. – 2022. – Т. 81808182.

7. Назарова JBSNS Особенности пародонтальной ткани при смешанном и постоянном прикусе //Журнал современных достижений образования. – 2023. – Т. 2. – № 1. – С. 53-59.

8. Назарова JBSNS Показатели заболеваемости локализованным пародонтитом у детей школьного возраста //Журнал современных достижений образования. – 2023. – Т. 2. – № 1. – С. 60-63.

9. Nazarova J. B. S. N. S. CHANGES IN PERIODONTAL TISSUE IN CHILDREN OF PUBERTY //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – Т. 2. – №. 1. – С. 50-52.

10. ОБЛОКУЛОВ А. Т., САИДМУРОДОВА Ж. Б. Повышение эффективности комплексного лечения пациентов с деформациями зубных рядов //БИОМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ. – 2021. – Т. 6. – №. 2. – С. 8-11.

11. Ботировна РРАСЖ. ЛЕЧЕНИЕ ХРОНИЧЕСКОГО ПЕРИОДОНТИТА МЕТОДОМ АППЕКСИФИКАЦИИ //ИННУК. – 2025. – Т. 1. – № 1. – С. 9-14.

12. Ботировна С. Дж. Показатели иммунологической реактивности у пациентов с пародонтальными заболеваниями и их коррекция //ИННУК. – 2024. – Т. 2. – № 2. – С. 231-235.

13. Ботировна С. Дж. Влияние временной шинировки зубов на функциональное состояние зубной системы при пародонтальных заболеваниях //ИННУК. – 2024. – Т. 2. – № 2. – С. 236-240.

14. Тилавкулович О.А., Ботировна С.Я. Особенности эндотрахеальной анестезии.